

Kako tudi ne, ko pa vsepovsod slišimo — vrnite se, naši dragi zdomci iz inozemstva, jaz pa tu sprašujem, zakaj se ne zaposli v tujini.

• »Ne morem, brate. V Nemčijo greš lahko le preko zavoda, če greš kar tako, na »šverc«, moraš imeti denar. Ha, kaj ti misliš, tam ne moreš spati po klopih v parkih, tako kot tu. Tam moraš iti v hotel ali kam...«

• »Ja, pa je eden naših že šel v Avstrijo,« se je spomnil Djuro. »Ravno zadnjič je bil tu na obisku in se ni nič kaj pohvalil. Slabo plačo ima in slabo se počuti. Rekel je, da bi za 150 tisočakov takoj ostal tu...«

Pa ne bo, kajti še tisti, ki vztrajajo na Vrtnarski, čedalje pogosteje razmišljajo o tem, kako s tistimi tisočaki iz plačilnih kuvert ali pa iz naberačenih prispevkov, spraviti začetek meseca s koncem...

• »Rečem vam, Ljubljana je najdražje mesto v Jugoslaviji,« se je pridružil Beganovič. »Plače pa so najmanjše, vsaj za nas, nekvalificirane. Ko sem delal v Sremski Mitrovici, sem zaslužil tudi po 200 tisoč na mesec. Toda sedaj nimajo dela za nas. Jaz delam v Javnih skladiščih, samo za avtobus dajem po 12 tisočakov mesečno. Potem pa še hrana... Saj imamo menzo, toda tam je drago kot v hotelu, bogami...«

Pristopil je sosed te družine, ki stanuje v »ta pravi« baraki. Tudi on je Bosanec, toda v Sloveniji živi že toliko časa, da je v njegovi govorici že čutiti ljubljanski naglas. Pravi, da se dobro razume z njimi, večkrat jim kaj prebere, saj so ljudje v drvarnicah večinoma povsem nepismeni.

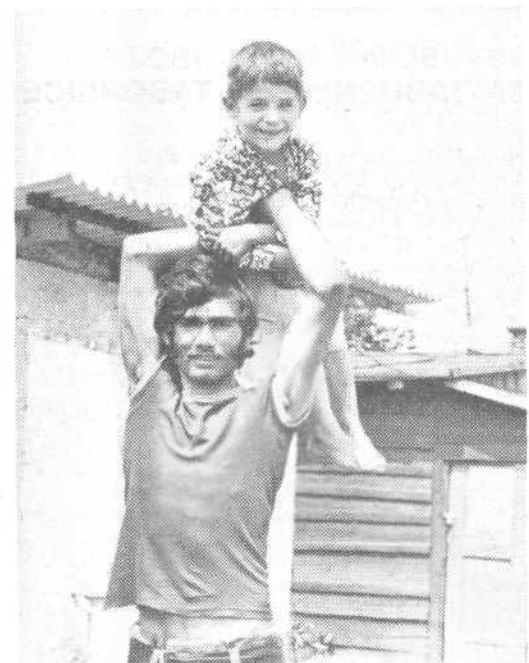
• »Medo, na Jesenice pojdi, v železarno, tam so boljše plače,« je potrepljal mladeniča, ko je slišal, o čem teče beseda.

• »Koliko?«

• »Ne vem natančno, menda tudi do 180 tisoč.«

• »180 tisoč, praviš? Ej, to ti je plača, kaj Mustafa?« Medo kar ni mogel verjeti. Toda ne diši mu, da bi lezel naokrog po Sloveniji. Tudi k Megradu noče, čeprav bi menda dobil samsko stanovanje in možnosti šolanja. Še najbolj mu je bilo všeč v pivovarni, kjer je delal dva meseca v sezoni, toda sedaj ga nočejo več sprejeti.

• »Vidiš, brate, sirotinja je tu. Saj so že pisali o nas. Ampak kaj, da živimo v slabšem kot svinje, da smo umazanci in vse najslabše. Ne piši še ti tako,« je izpljunil Beganovič in odšel.

Duro Bajić je močan, toda z denarjem, ki ga prislužijo te mišičaste roke, se ne da živeti...

pal v kolibo. Sami sicer tem podrtinam ne rečejo tako, toda kdor se spozna na skrivnosti točkovanja stanovanj, bo verjetno že našel pravi izraz. Stopil sem za Medom v njegov kvartir. Vrata, improvizirana in zevajoča, da jim tudi cel kolobar termobanda ne bi pomagal, enojno steklo. Ob steni postelja ali kavč, nad tem pa vezen prt z dvema kičastima goloboma in napisom v cirilici — »Vedno skupaj...« Tudi radio je tam, čeprav Medo nima kaj početi z njim, saj v drvarnicah ni elektrike. In vode tudi ne. To prinašajo od pipe, če jim jo sosedje slučajno ne zaprejo.

Na zavodu za socialno delo imajo o prebivalcih Vrtnarske precej zajeten dosje, precej dela so že imeli z njimi. Dezinfekcijo na primer, ki so jo morali izvesti na stroške zavoda. V naselju je namreč sanitarna inšpekcija ugotovila pravi živalski vrt razne golazni, od bolh, uši, do garij in sramnih uši. Kemikalije so torej opravile svoje, toda pogoji, v katerih se te živalce porajajo, so še vedno naravnost idealni. Težko bo z njimi, pravijo na zavodu za socialno delo, težko se bodo prilagodili našim normam — higienskimi in socialnim. Prišli so od daleč, s povsem drugačnimi navadami in običaji. V naselju je veliko otrok, ki so šoloobvezni, pa jih starši ne pošiljajo v šole. Zakaj neki, saj tudi njih nihče ni. In pa mladoletne poročene »žene«, nemalokrat tudi mamice. Socialni delavci se pogosto sprašujejo, kako morejo na prijavnem u-

radu prijaviti stalno bivališče trinajstletnici, ki pride v Ljubljano brez staršev, pa čeprav je že »udata« — po njihovih nenapisanih zakonih. Vrsta je problemov, ki se v Vrtnarski kopičijo. Kdo jih bo rešil, in kako, tega žal danes ne ve nihče. Na zavodu za socialno delo občine Šiška narede, kar je v njihovi moči, toda čudeži se danes ne dogajajo. Dali so tako enega otroka v rejo, mati se mu je odpovedala s pismeno izjavo, potem pa je čez nekaj časa pridrvela v pisarno in grozila, da bo vse pobila, če ji ne vrnejo otroka. Toda nimajo težav samo s priseljenci, ravno te dni obravnavajo primer, ko so mladi delavki iz Vrtnarske dali sporazumno odpoved (ženska je nepismena, svoje krace je napisala pod listino, ne da bi vedela, za kaj gre), njene dokumente pa so poslali v rojstni kraj. In ženska je tik pred porodom. En socialni primer več — na plečih občine...

Bajič, Ribič, Beganovič ne obtožujejo, radi bi le dostojnejše življenje. Ali bi ga resnično radi, se sprašujejo nekateri, ki pa se tako in tako ob vsakem problemu vedno le nekaj sprašujejo...

Medo bo še poskušal. Še bo trkal na vrata, toda v podjetjih že poznajo problem Vrtnarske. Nihče si noče naprtiti njihove stanovanjske stiske na svoja ramena, zato so raje previdni. In bo Medo vedno dobival enak odgovor. Ne, ne moreš se zaposliti, ker nimaš stanovanja. In bo iskal stanovanje, pa ga ne bo dobil, ker nima denarja in spet in spet... Škoda, da Medo ne zna brati. Morda bi si lahko krajšal čas z branjem reportaž o naših zdomcih v Nemčiji, o tem, kako jih izkoriščajo, kako se jim toži po domu...

Piše: Mario VILHAR

AKCIJA za rentgen ne teče preveč hitro in njeni rezultati niso ravno razveseljivi. Od potrebnih 1.074.000,00 dinarjev je do danes zbranih le 443.000,00 din. Zanimivo je to, da skoraj v polovici vseh prizadetih gospodarskih organizacij, od katerih pričakujemo odmerjeni participacijski znesek, nimajo pravega posluha in so torej mnenja, da člani njihovih kolektivov ne potrebujejo sodobnega rentgenskega aparata.

Ko smo se pogovarjali z dr. Lilijo Cerin-Petričev, ki že vrsto let vodi rentgenski oddelk v bolnišnici »Petra Deržaja«, smo ji omenili tudi nekaj podatkov o poteku akcije. Najbolj jo je začudilo dejstvo, da prav Viator in Lito-stroj, dve najmočnejši organizaciji v naši občini, do danes nista nakazali potrebnega denarja.

»Lahko rečemo, da je prav iz teh dveh kolektivov zelo veliko ljudi, ki so potrebni rentgenskega pregleda, saj med našimi pacienti zavzemajo precej velik odstotek,« je povedala. Dodala je še, da je precej žalostno, če mora neka institucija prosjati za nekaj, kar je življenjskega pomena za slehernega občana. Tudi po 80 ljudi dnevno čaka v čakalnicah rentgenološkega oddelka... Ob aparatu delata dve zdravnici in pet tehnikov, nujno pa bi potrebovali vsaj še enega zdravnika. Toda ta želja verjetno ne bo kmalu uresničena saj jih na ljubljanskem območju manjka kar 30. Na razpis Kliničnih bolnišnic se je menda javil samo en kandidat in še ta je bil iz Novega Sada. Delovni čas rentgenologov je samo v Sloveniji 6-urni, medtem ko so v drugih republikah že uvedli 5-urni delavnik. V dobi vedno boljših in izpopolnjenjših tehničnih dosežkov — tudi na področju rentgenologije, je v današnjem času z 10 let starim aparatom resnično težko delati in se potemtakem ne smemo čuditi prizadetosti dr. Petričeve in njenega požrtvovalnega kolektiva ob tako malomarnem odnosu nekaterih gospodarskih organizacij.

Kolektivi, ki so od naše zadnje objave v Javni tribuni nakazali celotne participacijske zneske so: TIKI 40.000 dinarjev, DONIT 40.000 dinarjev, ČEVLJARSTVO VIŽMARJE 1.000 dinarjev in STANDARD INVEST 20.000 dinarjev. Delne zneske so nakazali KOT, AVTOMONTAŽA, GP GRADLES in OBRT-OPREMA.

Še do danes se na naš apel niso odzvali: ZZTP Podjetje za obnovo tirnega materiala, Lito-stroj, Skip, Agrostroj, Lihis, ZZTP Podjetje za popravilo vozov in strojev, Elektromehanika, ZP Iskra Elementi, Color, Tovarna celuloze, Tekstilna bombažna tkalnica, Tekstilna tovarna Rašica, Galant, Partizanska knjiga, ZZTP Gradbeno podjetje Ljubljana, ZZTP Podjetje za elektrifikacijo prog, PAP Podjetje za avtomatizacijo prometa, Slovenija vino, ONPZ Elektrovod, Gobjana, Drogerija, Cosmos, Avtoemona, Mizarsko obrtno podjetje Šiška, Tapo, Moda, Čevljarstvo obrtno podjetje Šiška, GP Objekt, Kovinarstvo Maja, Spectrum, Pleskarstvo in soboslikarstvo, Usluga Zgornja Šiška, Tlak, Iskra-Commerce, Iskra Tovarna električnih aparatov Stegne, Fructal-Alko, Jugotehnika, Avtotehna, Kompas, Stanovanjsko podjetje Dom in Viator.

NI ZDRAVNIKOV

V PODJETJU Avtomontaža so se odločili, da bodo spravili k življenju obratno ambulantno, vendar jim je veselje ohladil zdravstveni dom Šiška, kakor je povedal odbornik Anton Kocjančič na 51. seji skupščine. Razložili so jim namreč, da v letošnjem letu ne bodo mogli dobiti zdravnika. Dr. Rojina je vso stvar komentiral s podatki, po katerih planirana sredstva za osebne dohodke zdravnikov ne zadoščajo tudi za takšne dodatne obremenitve osebja. Problem pa bi se po njegovem mnenju dal rešiti tako, da bi delovna organizacija sama plačala zdravnika.